

Prof. dr hab. n. med. Jolanta Kucharska-Mazur
Katedra i Klinika Psychiatrii PUM w Szczecinie
Ul. Broniewskiego 26
71-460 Szczecin

Szczecin 2022-06-18

wpt. dnia 06-07-2022

L. dz. RN-biW/

1128/2022

Uniwersytet Medyczny
we Wrocławiu

RPW/10604/2022 P
Data:2022-07-06

Ocena rozprawy doktorskiej lek. Filipa Strameckiego

pt. : Pola polimorfizmu genu FKBP5 w rozwoju doświadczeń podobnych do objawów psychotycznych w wyniku traumatycznych wydarzeń życiowych ”

VIDI!
Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu
RADA DYSCYPLIN NAUKI MEDYCZNE
Przewodniczący
prof. dr hab. Agnieszka Halon

Autor niniejszej dysertacji zajął się tematem genetycznej podatności na objawy prodromalne psychoz, do których zaliczamy doświadczenia podobne do objawów psychotycznych (PLEs). Badania dotyczyły genu FKBP5, związanego z odpowiedzią na stres poprzez oś podwzgórze przysadka – nadnercza, a w szczególności – wpływu tego genu na rozwój PLEs w kontekście traumatycznych wydarzeń.

Dysertacja liczy 83 strony wraz z cyklem publikacji, stanowiących podstawę rozprawy doktorskiej, piśmiennictwem i załącznikami. Na wstępie rozprawy umieszczono notę informacyjną, streszczenie w języku polskim i angielskim. Następnie Autor przedstawił przegląd danych z piśmiennictwa literatury i przedstawił aktualny stan wiedzy dot. omawianego zagadnienia. Kolejno następują cele i założenia pracy, materiał i metody badań, podsumowanie wyników, wnioski, piśmiennictwo w liczbie 82 polskich i zagranicznych pozycji, wykaz cyklu publikacji, oraz Załączniki (źródło finansowania badań, oświadczenia współautorów prac, nota biograficzna autora, oraz wykaz publikacji autora).

Podstawą pracy doktorskiej jest cykl trzech publikacji:

1. Stramecki F., Frydecka D., Misiak B. (2020). The role of the interaction between the FKBP5 gene and stressful life events in the pathophysiology of schizophrenia: A narrative review. Archives of Psychiatry and Psychotherapy 2020, 22(3):7-16.

MNiSW/KBN: 70

2. Stramecki F., Frydecka D., Gawęda Ł., Prochwicz K., Kłosowska J., Samochowiec J., Szczygieł K., Pawlak E., Szmida E., Skiba P., Cechnicki A., Misiak B. (2021). The Impact of the FKBP5 Gene Polymorphisms on the Relationship between Traumatic Life

Events and Psychotic-Like Experiences in Non-Clinical Adults, Brain Sci. 2021, Apr 28; 11(5):561.

IF: 3,394; MNiSW/KBN: 100

3. Stramecki F., Misiak, B., Gawęda Ł., Prochwicz K., Kłosowska J., Samochowiec J., Samochowiec A., Pawlak E., Szmidła E., Skiba P., Cechnicki A., Frydecka D. (2022). The Moderating Role of the FKBP5 Gene Polymorphisms in the Relationship between Attachment Style, Perceived Stress and Psychotic-like Experiences in Non-Clinical Young Adults, J. Clin. Med. 2022,11(6), 1614.

IF: 4,242; MNiSW/KBN: 140

Sumaryczny Impact Factor: 7,636

Sumaryczna liczba pkt. MNiSW/KBN: 310

Celem niniejszej pracy było zbadanie wpływu polimorfizmów genu *FKBP5* na ryzyko rozwoju PLEs w związku z wydarzeniami traumatycznymi doświadczonymi w przeciągu całego życia, a także ocena zależności pomiędzy wybranymi polimorfizmami genu *FKBP5* a stylami przywiązania i poziomem postrzeganego stresu w kontekście rozwoju PLEs.

Celami pierwszego artykułu z cyklu publikacji było omówienie funkcjonowania osi PPN w zaburzeniach ze spektrum schizofrenii, przedstawienie roli białka FKBP5 w patofizjologii psychozy oraz przybliżenie mechanizmu wpływu genu *FKBP5* na rozwój zaburzeń ze spektrum schizofrenii w odpowiedzi na czynniki środowiskowe, które to cele udało się w niniejszej pracy osiągnąć poprzez szeroki przegląd literatury dotyczącej powyższego tematu.

Celem drugiej pracy była ocena wpływu wybranych polimorfizmów genu *FKBP5* na rozwój PLEs w odpowiedzi na doświadczenie wydarzeń traumatycznych w okresie całego życia.

Celem ostatniego artykułu była ocena zależności pomiędzy wybranymi polimorfizmami genu *FKBP5* a stylami przywiązania i poziomem postrzeganego stresu w kontekście rozwoju PLEs u osób z grupy nieklinicznej.

Uczestnikami badania było 535 osób w wieku 18-35 lat, studentów z Wrocławia, Szczecina i Krakowa. Wykorzystano Kwestionariusz Wydarzeń Traumatycznych (ang. *Traumatic Events Checklist*, TEC), Kwestionariusz Oceny Doświadczeń Psychotycznych (ang. *Prodromal Questionnaire*, PQ16), Kwestionariusz PAM (ang. *Psychosis Attachment Measure*) oraz Skalę Odczuwanego Stresu (ang. *Perceived Stress Scale-10* (PSS-10)). Do badania materiału genetycznego wykorzystano komórki nabłonka jamy ustnej. Zbadano sześć polimorfizmów genu *FKBP5* (rs3800373, rs9470080, rs4713902, rs737054, rs1360780 i rs9296158).

Doktorant po przeprowadzeniu analiz sformułował następujące wnioski:

1. Polimorfizmy genu *FKBP5* wpływają na rozwój PLEs w odpowiedzi na traumatyczne wydarzenia życiowe (nadużycie fizyczne i zaniedbanie emocjonalne) u młodych osób w populacji nieklinicznej.
2. Lękowy styl przywiązania, jak i wysoki poziom postrzeganego stresu, związane są z większym ryzykiem rozwoju PLEs u osób młodych w populacji nieklinicznej.
3. Gen *FKBP5* moderuje wpływ interakcji pomiędzy stylem przywiązania a poziomem postrzeganego stresu na rozwój PLEs u młodych osób w populacji nieklinicznej

Do pracy nie mam większych uwag. Nieliczne drobne błędy nie zmniejszają jej wartości naukowej, jak np.: na stronie 9 cytowanie powinno brzmieć (Perälä i wsp., 2007), a nie (Pearla i wsp., 2007) oraz „jednym z najlepiej” zamiast „jednym najlepiej”.

Badania skutków traumy wpisują się w aktualne trendy naukowe, a światowe doświadczenia ostatnich lat wskazują, że ich znaczenie będzie rosło. Tym ważniejsze jest wskazanie, jakie czynniki powodują bardziej nasiloną reakcję na stresujące wydarzenia, czego dokonał Doktorant. Co za tym idzie, praca ma nie tylko znaczenie poznawcze, ale też praktyczne.

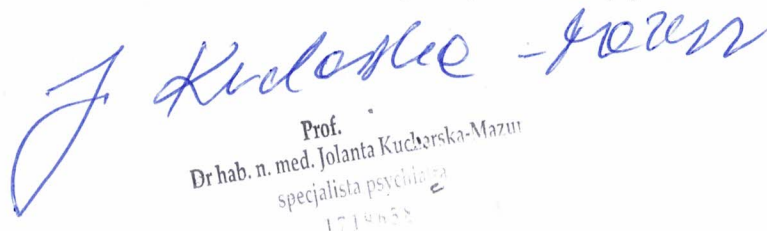
Warto podkreślić, że Doktorant w swojej aktywności naukowej był siedemnastokrotnie współautorem artykułów (czterokrotnie jako pierwszy autor), w czasopismach z listy filadelfijskiej. Sumaryczny Impakt Factor wynosi: 56,084; punktacja MNiSW: 1268,0.

Zatem w końcowej ocenie stwierdzam, iż rozprawa doktorska lek. **Filipa Strameckiego pt.: „Rola polimorfizmu genu *FKBP5* w rozwoju doświadczeń podobnych do objawów psychotycznych w wyniku traumatycznych wydarzeń życiowych”** spełnia warunki

określone w art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595, z późn. zm.)”.

Wnioskuje do Rady Dyscypliny Nauki Medyczne Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu o dopuszczenie lek. Filipa Strameckiego do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Ze względu na dużą wartość naukową i praktyczną dysertacji wnoszę o wyróżnienie jej summa cum laude.

Prof.
Dr hab. n. med. Jolanta Kucharska-Mazur
specjalista psychiatrii
1714658